

Aan de besturen van AWBZ-zorgaanbieders:

- voor geestelijke gezondheidszorg (120)
- voor gehandicaptenzorg (600)
- sector V&V (650)

en de zorgkantoren

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11

F 030 296 82 96

E info@nza.nl

I www.nza.nl

Behandeld door

mr. drs. I.J.H.C. van den Boomen

Telefoonnummer

E-mailadres

Kenmerk

IBON/ihot/Care/AWBZ/08/27c

Onderwerp

Invoering zorgzwaartebekostiging

Datum

4 november 2008

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de beleidsregels en tarieven voor de zorgzwaartepakketten (ZZP's) vastgesteld (CA-297, CA-298 en CA-299). In 2009 wijzigt de bekostiging van de intramurale AWBZ-zorg ingrijpend. Voor cliënten een verbetering omdat zij een pakket krijgen dat past bij hun zorgzwaarte. Met het vaststellen van de beleidsregels en tarieven is de zorgzwaartebekostiging per 2009 nu een feit.

Voor de invoering van de zorgzwaartebekostiging per 1 januari 2009 heeft de NZa drie beleidsregels invoering, herallocatie en tarieven/prestaties opgesteld. Een technische toelichting maakt deel uit van de beleidsregels. In deze algemene circulaire wordt de invoering van de zorgzwaartebekostiging op hoofdlijnen toegelicht.

Wat u moet weten over de invoering zorgzwaartebekostiging

In 2009 zal een grote wijziging in de bekostiging van de intramurale AWBZ-zorg plaatsvinden. Vanuit een aanbodgericht bekostigingssysteem wordt overgestapt op een vraaggestuurde wijze van financiering. Dat betekent dat niet zozeer de instelling centraal staat, maar de zorgvraag van de cliënt die verblijfszorg behoeft. Voor de verschillende soorten verblijfszorg zijn zorgzwaartepakketten (ZZP's) gemaakt. Een zorgzwaartepakket omvat - voor zover dat aan de orde is - het wonen, de zorg, diensten, dagbesteding en/of behandeling.

Overgang bekostiging

Na een jaar proefdraaien met ZZP's in 2008, zal de invoering van de ZZP's per 1 januari 2009 financiële consequenties voor alle intramurale zorgaanbieders krijgen. De financiële consequenties van de wijzigingen zullen in 2009 voornamelijk 'beperkt' zijn. Ten behoeve van een zorgvuldige overgang van het oude systeem naar het nieuwe systeem, is gekozen voor een stapsgewijze invoering. Daarnaast is besloten het overgangstraject niet te lang te laten duren, om zo spoedig mogelijk recht te doen aan de geïndiceerde zorgvraag van de cliënt. Dit betekent dat bekostiging uiterlijk in 2011 volledig vraaggestuurd plaatsvindt.

In 2009 zullen de intramurale instellingen nog worden bekostigd op basis van de oude budgetparameters. Daartoe dient u in maart 2009 een reguliere productieaanvraag in bij de NZa. Daarnaast zal via een herallocatie de eerste stap worden gezet naar zorgzwaartefinanciering. Deze herallocatie wordt door de NZa vastgesteld op grond van de door u eveneens in maart 2009 in te dienen ZZP-opgave. Deze ZZP-opgave bevat de afspraken over het aantal te leveren ZZP-dagen. De ZZP-opgave zal worden vergeleken met de reguliere productieaanvraag. Het financiële verschil tussen beide is het herallocatiebedrag. Dit bedrag wordt eenmalig bepaald door de NZa en kan later niet meer wijzigen. Om te beginnen zal de NZa in 2009 bij de afbouwers centraal 2% afbouw inboeken. Aan de opbouwers zal de NZa, eveneens centraal, de opbouw toedelen. Een afbouwer is een zorginstelling waarvan in maart 2009 het budget uitgedrukt in ZZP's lager is dan het budget uitgedrukt in de oude bekostigingsparameters. Een opbouwer is een zorginstelling waarvan in maart 2009 het budget uitgedrukt in ZZP's hoger is dan het budget uitgedrukt in de oude bekostigingsparameters.

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Pagina
2 van 7

De nacalculatie op de gerealiseerde productie zal in 2009 ook nog plaatsvinden op de oude budgetparameters omdat in 2009 de bekostiging uiteindelijk plaatsvindt op de oude budgetparameters. Ten opzichte van de productieaanvraag en vaststelling zijn verschuivingen (op totaal financieel productieniveau) tussen extra- en intramurale productie, alsmede substitutie tussen productieafspraken op grond van de Beleidsregel zorgzwaartetoeslag alleen toegestaan binnen een marge van 3% en mits er een gezamenlijk verzoek van zorgkantoor en zorgaanbieder is.

In 2009 wordt voor de intramurale AWBZ-zorg nog één keer een dubbele administratie van u gevraagd: zowel in de oude budgetparameters (bedden/plaatsen) als in de ZZP-budgetparameters (ZZP-dagen). Door de sector is nadrukkelijk bepleit om vroegtijdig inzicht te krijgen in de herallocatiestappen die de komende jaren gemaakt worden. Dit betekent dat in 2009 niet alleen de herallocatiestap 2009 door de NZa wordt vastgesteld, maar dat ook de herallocatiestap 2010 wordt berekend. De Staatssecretaris van VWS heeft een aanwijzing aan de NZa gegeven om dit uit te voeren. De NZa zal het percentage 2010 reeds in 2009 kenbaar maken. Als zorgaanbieder moet u met uw zorgkantoor voor dit bedrag voor 2010 passende productieafspraken maken.

Bekendmaking beleidsregels

De stapsgewijze invoering betekent in 2009 dat de oude bekostiging in 2009 nog doorloopt naast de introductie van de nieuwe zorgzwaartebekostiging. Om die reden blijven de oude bekostigingsbeleidsregels doorlopen en zullen nieuwe ZZP-beleidsregels en -tarieven worden vastgesteld door de NZa. Dat betekent dat u een samenhangende dubbele set beleidsregels voor de intramurale AWBZ-zorg ontvangt. Om u tijdig te kunnen voorbereiden op de nieuwe ZZP-beleidsregels heeft de NZa de ZZP-beleidsregels al op 3 november 2008 vastgesteld. De andere beleidsregels voor 2009, zoals extramurale zorg, zullen eind november 2008 volgen.

Declareren in ZZP's

In 2009 zal de declaratie plaatsvinden op basis van ZZP's. Om dit mogelijk te maken zal de NZa eind 2008 een algemeen geldende tariefbeschikking afgeven.

Op basis van de ZZP-tarieven die zijn opgenomen in deze algemene tariefbeschikking kunnen instellingen met ingang van 1 januari 2009 de geleverde ZZP's in rekening brengen en met het zorgkantoor afspraken maken over de wijze van bevoorschotting. De NZa zal daartoe in november 2008 een Regeling declaratievoorschriften vaststellen waarin duidelijk staat opgenomen wat van u wordt verwacht.

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Pagina
3 van 7

Voor uw instelling kan het declareren op basis van ZZP's betekenen, dat uw administratie en ICT-voorzieningen moet worden aangepast. Dit kan extra inspanningen van u vragen. De NZa heeft echter meegewogen dat de overgang naar ZZP's reeds lang van te voren is aangekondigd en het declareren van ZZP's bovendien een onvermijdelijke stap in de invoering is. Omdat in 2009 bekostiging uiteindelijk op basis van oude parameters plaatsvindt, is het uitvoeringsrisico voor de instellingen aanvaardbaar. Er is immers – anders dan in 2010 het geval zal zijn – een budgetvangnet zodat de financiële consequenties te overzien zijn.

De NZa stelt geen voorschriften aan de bevoorschotting. Bevoorschotting is een zaak tussen het zorgkantoor en de zorgaanbieder. De CvZ-circulaire vormt hierbij het kader. In 2009 vindt de bekostiging nog plaats op oude parameters. Nieuw is dat in 2009 het herallocatiebedrag vastgesteld wordt. Dat betekent dat ten aanzien van de bevoorschotting geen wijzigingen behoeven te worden doorgevoerd. Behalve dat in lokaal overleg ook afspraken kunnen worden gemaakt over de bevoorschotting van het herallocatiebedrag.

Kanteling systeem bekostiging

Vervolgens zal in 2010 de gehele kanteling naar de zorgzwaartefinanciering plaatsvinden; er zal dan ook worden bekostigd op basis van geleverde ZZP's. De NZa zal het ZZP-budget van uw instelling al begin januari 2010 (in plaats van zoals nu gebruikelijk medio mei) vaststellen aan de hand van uw afspraken met het zorgkantoor per 1 november 2009. Dit sluit aan bij de budget- en financiële verantwoordingscyclus van uw instelling. Hiermee voldoet de NZa aan het uitdrukkelijke verzoek van de sector om de cycli op elkaar te laten aansluiten ter vermindering van de administratieve lasten. Met uw zorgkantoor moet u daarom reeds in november 2009 uw ZZP-aanvraag 2010 bij de NZa indienen. De productieafspraken voor intramurale zorg vinden voor 2010 alleen plaats in ZZP's. De dan ingediende aanvragen zullen worden getoetst aan de nieuw berekende contracteerruimte, die in augustus 2009 door de NZa bekend wordt gemaakt, onder voorbehoud van politieke besluitvorming in het najaar 2009. Deze nieuwe contracteerruimte is bepaald op meer reële parameters zoals indicatieontwikkeling en ZZP-opgave (in plaats van op historische budgetten).

Wat de invoering van de zorgzwaartebekostiging concreet voor u betekent en op welk moment van u actie wordt verwacht, lichten wij hieronder toe.

Wat doet de NZa in 2008 en wat wordt van u verwacht?

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Pagina
4 van 7

Oktober 2008:

- De NZa zal de beleidsregels vaststellen die noodzakelijk zijn voor de invoering van de ZZP's. Deze beleidsregels heeft u nodig voor de indiening van de ZZP-opgave in de maartronde 2009.
- In de beleidsregels kunt u vinden hoe uw op- of afbouwtraject eruit zal zien.
- In de beleidsregels kunt u lezen dat in 2009 gedeclareerd zal worden op basis van ZZP's. Hiertoe zal de NZa per 2009 een algemeen geldende beschikking met ZZP-tarieven vaststellen. De NZa zal eveneens per 2009 per instelling een voorlopige tariefbeschikking afgeven, die is gebaseerd op de opgave van oktober 2008.
- De NZa zal de ZZP-tarieven bekend maken. U kunt op basis van deze tarieven alvast berekenen wat de consequenties voor uw instelling zijn.

November 2008:

- Naar aanleiding van de ZZP-opgave in de oktoberronde 2008 zal de NZa vaststellen wie de grote afbouwers en opbouwers zijn. Grote afbouwers en opbouwers zijn zorginstellingen waarbij sprake is van een verschil tussen het oude budget en de ZZP-opgave dat meer bedraagt dan 13% van het huidige budget.
- De grote afbouwers zullen door de NZa worden uitgenodigd voor een voorlichtingsbijeenkomst. Deze gesprekken zullen per sector plaatsvinden. Tijdens deze gesprekken zal de NZa een nadere toelichting geven en eveneens aangeven welke initiatieven van de instellingen verwacht worden in het kader van het overgangstraject naar de nieuwe bekostiging. Tijdens deze gesprekken is uiteraard ruimte om eventuele vragen/problemen aan de orde te stellen. De grote opbouwers zullen na de maartronde van 2009 worden benaderd omdat dan bekend is hoeveel middelen er precies beschikbaar zijn voor de budgetopbouw.
- Op basis van de ZZP-beleidsregels en tarieven kunt u de noodzakelijke voorbereidingen treffen met uw accountant over de registratie en declaratie van ZZP's. De NZa zal bovendien de declaratie- en nacalculatieregels en de voorschriften over de AO/IC met het oog op de ZZP's nader aanscherpen.

December 2008:

- Vaststelling definitieve algemene tariefbeschikking ZZP's die per 1 januari 2009 ingaat.
- Vaststelling per instelling van een voorlopige tariefbeschikking 2009 die is gebaseerd op de opgave van oktober 2008.
- Wij adviseren u te zorgen voor een goede voorbereiding van de productieafspraken ten behoeve van de maartronde. Deze productieafspraken zijn ook bepalend voor uw herallocatietraject de komende jaren.
- Het verdient de aanbeveling om met uw zorgkantoor na te gaan welke gevolgen bovenstaande wijzigingen hebben voor de wijze van bevoorschotting in 2009 en de nacalculatie over dat jaar.

Wat doet de NZa in 2009 en wat wordt van u verwacht?

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Januari 2009:

- De NZa zal de regionale contracteerruimte 2009 bekendmaken.

Pagina
5 van 7

Maart 2009:

- U moet nog eenmaal zowel een budgetaanvraag op basis van oude parameters als een ZZP-opgave indienen. Alleen op die wijze kan de NZa een herallocatiebedrag vaststellen.
- Het herallocatiebedrag voor 2009 en 2010 wordt door de NZa eenmalig vastgesteld op basis van de maartaanvraag 2009.
- In het budgetformulier zal de NZa op een herallocatieregeling standaard 2% afboeken als u een afbouwer bent. U kunt samen met uw zorgkantoor een groter afbouwpercentage dan de centraal voorgeschreven 2% afspreken.
- U dient uw gerealiseerde productie 2008 op te geven, op basis waarvan de NZa zal nacalculeren.

April/mei 2009:

- De NZa voert de opbouwregeling uit. Dit betekent dat de NZa de beschikbare middelen (deels uit afbouw afkomstig en deels extra middelen) centraal aan de opbouwers zal toedelen.
- De NZa zal de in 2009 voorgeschreven afbouw van 2% centraal inboeken. Maar nooit meer dan het herallocatiebedrag. Decentraal bestaat de mogelijkheid voor zorgaanbieders en zorgkantoren om meer dan 2% af te bouwen.
- Naar aanleiding van maartronde zal de NZa met grote opbouwers en afbouwers gesprekken voeren. Grote opbouwers/afbouwers zijn instellingen met een opbouw- of afbouwpercentage van meer dan 13% van het huidige budget.
- De NZa geeft per instelling een tariefbeschikking 2009 af met daarin het sluittarief per instelling. Het sluittarief zorgt ervoor dat de instelling het budget ontvangt waar in dat jaar recht op bestaat.

Juli 2009:

- De julironde komt te vervallen om u in de gelegenheid te stellen tijdig goede ZZP-afspraken te maken voor 2010. De ZZP-afspraken 2010 moeten in november 2009 door u en uw zorgkantoor bij de NZa worden ingediend.

Augustus 2009:

- De NZa maakt in augustus 2009 de nieuwe contracteerruimte 2010 bekend, onder voorbehoud van politieke besluitvorming in het najaar 2009. De nieuwe contracteerruimte is berekend op meer reële parameters, zoals indicaties en ZZP's in plaats van op historische budgetten.

November 2009:

- U kunt met uw zorgkantoor een aanvullende budgetaanvraag 2009 indienen in de herschikkingsronde van november 2009. Let op: deze herschikking vindt alleen op basis van oude parameters plaats. De aanvullende budgetaanvraag heeft dus alleen betrekking op productie en niet op het wijzigen van het herallocatiebedrag. Het is bij deze herschikking niet nodig en derhalve ook niet mogelijk om een

aangepaste ZZP-opgave 2009 in te dienen. Het eenmalig vastgestelde herallocatiebedrag in maart 2009 wijzigt hierdoor niet meer.

- Uiterlijk op 1 november 2009 kunnen de formele budgetaanvragen toterschikking 2009 worden ingediend bij de NZa. Deerschikking van onder- en overproductie tussen zorgkantoor en een zorgaanbieder wordt geregeld in de inkoopovereenkomsten. Dat kan betekenen dat deze afspraken al eerder worden vastgelegd in overeenkomsten (bijvoorbeeld in juli) dan het moment waarop de verzoeken formeel moeten worden ingediend bij de NZa.
- Samen met uw zorgkantoor dient u de formele productieafpraak 2010 in bij de NZa. Voor de intramurale zorg vindt de productieafpraak en bekostiging in 2010 alleen nog plaats in termen van ZZP's.
- U moet samen met uw zorgkantoor een aanvraag extramuraal 2010 indienen.

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Pagina
6 van 7

Wat doet de NZa in 2010 en wat wordt van u verwacht?

Januari 2010:

- In de eerste week van januari geeft de NZa aan u uw instellingsspecifieke tariefbeschikking 2010 af.

November 2010:

- Herschikking ZZP-afspraken 2010
- Indienen ZZP-afspraken 2011

Voor het indienen van de nacalculatie 2009 zal door de NZa aansluiting worden gezocht bij de indiening van het jaardocument maatschappelijke verantwoording. Dit ter vermindering van de administratieve lasten.

Specifieke regelingen

De NZa zal vanwege de invoering van ZZP's de volgende (beleids)regels in november aanpassen: AO/IC, RAK-bepalingen, Instellingen in financiële problemen en Overige inkomsten.

Voor dagbesteding gehandicaptenzorg zal in november een aparte beleidsregel volgen. Vooruitlopend hierop zal de NZa in een factsheet aangeven wat van de intramurale zorgaanbieder, het gezinsvervangend tehuis en de extramurale zorgaanbieders wordt verwacht met de invoering van ZZP's en geharmoniseerde tarieven dagbesteding gehandicaptenzorg.

De NZa heeft daarnaast voor factsheets ontwikkeld voor o.a. logeren, aan- en afwezigheid, extreme zorgwaarte gehandicaptenzorg, toeslagen, kapitaallasten en ZZP's. In deze factsheets wordt toegelicht wat er verandert ten opzichte van de huidige regelingen. Deze factsheets kunt u downloaden via onze internetsite www.nza.nl (dossier Zorgwaartebekostiging).

Monitor en trendrapportage

De NZa is zich bewust van het belang van de invoering van de ZZP's en de goede werking van de zorgmarkten. De NZa zal de situatie nauwlettend volgen en in de zomer van 2009 een trendrapportage uitbrengen over hoe de eerste budgetronde is verlopen.

Kenmerk
Care/AWBZ/08/27c

Pagina
7 van 7

De volgende beleidsregels zijn te downloaden van onze website www.nza.nl:

CA-297 Invoering zorgzwaartepakketten
CA-298 Herallocatietraject ZZP-invoering
CA-299 Prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten

Hoogachtend,
Nederlandse Zorgautoriteit

drs. H. Lagerwaard
directeur Zorgmarkten Care